

“Benet XVI no hauria de confondre la teologia doctrinal amb la pastoral”

El bisbe Fernando Lugo (San Pedro de Paraná, Paraguai, 1951) es vol presentar a les eleccions del Paraguai de l'any vinent, i és el favorit per a posar fi a seixanta anys d'hegemonia conservadora. Això no obstant, les lleis del seu país impedeixen als clergues de ser candidats a president. El Vaticà no li accepta la renúncia i s'ha limitat a suspendre'l. Lugo, destacat representant de la teologia de l'alliberament, és l'esperança dels milions de pobres que viuen al Paraguai.

Com neix la vostra candidatura a president del Paraguai?

—Nosaltres havíem treballat en qüestions socials a la diòcesi de San Pedro, la zona més pobra del país. Durant més de 10 anys, vam fer un seguit d'activitats que no ens van donar els resultats esperats, perquè la recuperació de la dignitat de les persones a San Pedro era una qüestió de voluntat política. Per a acabar d'una vegada per sempre aquesta situació, el 17 de desembre de l'any passat diversos grups socials em van presentar unes cent mil signatures demanant-me que renunciés al ministeri sacerdotal episcopal per a poder encapçal·lar un projecte de transformació al país. En aquest moment va sorgir la imatge, el lideratge de Fernando Lugo com una persona que aglutina, que uneix i que pot realitzar l'alternança després de seixanta anys de govern del Partit Colorado.

—Les lleis del vostre país impedeixen als clergues d'ocupar càrrecs polítics...

—Jo he renunciat al sacerdoci per a recobrar tots els drets civils i polítics que la Constitució Nacional del Paraguai em garanteix.

—Però el Vaticà us ha negat la renúncia i solament us ha suspès de funcions. Per una altra banda, el govern insisteix que no podeu ser candidat. Quin pla teniu?

—Fan servir arguments del segle XIII, basats en el fet que els estats pontificis estan per damunt dels estats sobirans. El

Paraguai és un estat laic, un estat que no té cap acord amb el Vaticà. Al meu país, la constitució em garanteix que puc ser candidat i un argument teològic no té prou pes jurídic per a poder impugnar la candidatura que es va forjant.

—Teniu el 60% de la intenció de vot, a més de 10 punts de distància del vostre rival més pròxim. Creieu que el govern us té por?

—Si a les enquestes no tingués sinó el 2% o el 3%, ningú no es preocuparia de la meua candidatura. Però el Partit Colorado, ansiós de conservar el poder, recorre a qualsevol argument per a impedir-me de ser candidat. Ara es basa en el caràcter inesborrable que té el sagrament de l'orde per a impugnar-me. Jo dic que és un argument vàlid per a l'Església catòlica però no per a l'estat paraguaià.

—Què passaria al Paraguai si finalment us eliminessin de la cursa electoral?

—Malauradament, és molt possible que això passi, perquè aquí la justícia és molt esclava del poder polític, com també ho és la justícia electoral. Per una altra banda, és imprevisible què podria passar, perquè això ja no és un problema jurídic sinó polític. La ciutadania s'ha decidit a defensar aquesta candidatura amb els mitjans pacífics que la democràcia garanteix i a no permetre que la voluntat popular sigui robada una vegada més.

—I si finalment hi ha eleccions, el govern pot garantir-ne la transparència?

—No, de cap manera. El Partit Colorado hi té ofici, sap com guanyar les eleccions: no ha perdut cap comici en sis decennis. Podem demanar tants observadors com vulguem, però no hi ha garantia d'unes eleccions netes.

—El fet d'haver estat bisbe ha dut a la gent a confiar més en vós?

—L'argument és que no hem tingut cap compromís amb el passat.

—En quin lloc de l'espectre polític ideològic us situeu?

—Jo dic que no sóc d'esquerres ni de dretes. Sóc situat al centre, com a candidat de molta gent.

—I en l'àmbit partidista?

—M'he cansat d'aclarir que no sóc el trofeu de cap partit. Però sí que canalitzo les grans inquietuds socials i polítiques del país. Ara hem conformat una concertació nacional, al costat del Bloc Social Popular, que inclou els grups socials i sindicals que també donen suport a aquesta candidatura. Volem arribar plegats amb un programa comú que pugui garantir un govern estable i al mateix temps assegurar les transformacions que el país necessita.

—Però darrere vostre hi ha partits tradicionals, com el Liberal, l'etern opositor dels colorados, que us acompanyarà amb un candidat a vice-president...

—Em donen suport partits tradicionals (Revolucionari Febrerista, Democràcia Cristiana i alguns altres) i sectors colorados que no integren la cúpula. I el

moviment social i camperol i centenars de formacions d'esquerra.

—**La cúpula eclesiàstica us dóna suport?**

—No, i no me n'ha pas de donar. La cúpula eclesiàstica no pot identificar-se amb cap projecte temporal i aquest és un projecte polític temporal del qual l'Església ha de mantenir-se equidistant. Però, des de la seva doctrina social, ha d'il·luminar els processos que s'esdevenen a cada país.

—**Us identifiqueu amb la teologia de l'alliberament?**

—He impulsat la teologia de l'alliberament i he ensenyat la teologia de l'alliberament. La doctrina ha inspirat les més de 1.000 organitzacions de base que hem deixat a la diòcesi de San Pedro. A més, la teologia de l'alliberament, tal com ho va dir Joan Pau II mateix, és patrimoni teològic de l'Església universal. Jo crec que hi ha una part molt vàlida de la teologia de l'alliberament, independentment de les desviacions que podien haver tingut en el moment inicial.

—**Creieu que aquesta doctrina encara és forta a l'Amèrica Llatina?**

—La teologia de l'alliberament ha res-

sorgit en moltes teologies de l'Amèrica Llatina. Avui potser no són conegudes amb aquest nom, però han emergit noves teologies i revisions teològiques des de les bases, amb la ciutadania, amb els cristians, amb les comunitats. I això sí que floreix de nou aquí a l'Amèrica Llatina.

—**A qui ho atribuiu?**

—Jo crec que la revisió teològica i els teòlegs i pastors de l'Amèrica Llatina sempre han estat atents als signes dels temps. Per això han sabut inspirar noves teologies.

—**I què en penseu, d'aquesta reacció de Benet XVI contra els teòlegs de l'alliberament?**

—Una cosa era el Ratzinger prefecte de la Congregació per a la Doctrina de la Fe; la seva missió era fiscalitzar la teologia. Però el papa Benet XVI hauria d'acceptar més pluralitat i no confondre la teologia doctrinal amb la pastoral.

—**Què els dieu, als qui us vinculen al president de Veneçuela, Hugo Chávez?**

—Que el Paraguai és independent i que Fernando Lugo no s'identifica amb cap d'aquestes persones. Que sóc diferent i que aquí tindrem també un

Paraguai diferent, com tots els paraguaians ens mereixem. La meva candidatura ha sorgit a petició del poble, va néixer de manera diferent de la d'Hugo Chávez.

—**No obstant això, la vostra candidatura coincideix amb un ressorgiment dels governs d'esquerra en l'àmbit regional...**

—És cert. La política boliviana ens ha donat l'element ètnic. Michelle Bachelet, a Xile, ens va donar l'ingredient de gènere. A Veneçuela, hi governa un militar i a l'Equador Rafael Correa, un tècnic. El president de Brasil, Luiz Inácio Lula da Silva, havia estat obrer metal·lúrgic. Em pregunto, doncs, per què no pot haver-hi un bisbe al Paraguai.

—**Què prometeu als paraguaians en cas de guanyar les eleccions?**

—Treballar plegats, fer els canvis estructurals necessaris, juntament amb la ciutadania, i poder garantir un estat social de dret. Al Paraguai falta una democràcia inclusiva, no tan sols representativa. Necessitem un país que sigui més just i equitatiu.

Federico Rivas Molina
Buenos Aires